

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ РІЗНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАНАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ ГРУП СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

*Москаленко Наталія, Кошелева Олена,
Рузанов Віктор, Решетилова Валерія, Михайленко Юлія*
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

DOI: [10.32540/2071-1476-2021-1-151](https://doi.org/10.32540/2071-1476-2021-1-151)

Annotation

Numerous studies show that in recent years there has been a significant deterioration in the health and fitness of student youth. Scientists attribute this not only to the unfavorable socio-economic living conditions and environment, but also to the inefficiency of the physical education system in higher education institutions.

Insufficient efficiency of physical education of students, according to researchers, is due, in particular, the low level of motivation of students to exercise, reducing the number of students engaged in physical culture and sports in extracurricular activities.

This situation requires an active search for ways to improve the current system of physical education in higher education, the introduction of modern tools, methods, forms of organizing the activities of participants in the educational process, able to interest students, involve them in regular exercise.

The hypothesis of the study was that the use of modern technologies for organizing the activities of students in the system of extracurricular physical education classes, the choice of which is determined by the requirements of the future profession, will help attract them to regular exercise and provide better training for future professionals. languages.

The purpose of the study is to theoretically substantiate the use of modern technologies for organizing the activities of those who are engaged in the system of extracurricular physical education classes for students of different groups of specialties.

Materials and methods of research: analysis, generalization and systematization of data of scientific and methodical literature; pedagogical observation, sociological (questionnaires, surveys); method of expert evaluation, methods of mathematical statistics. The research was conducted on the basis of higher education institutions of the city of Dnipro - DNU named after O. Honchar, PDABA, DUAN. The study involved 60 teachers of physical education and 180 students of different groups of specialties.

Results. To increase the importance of physical education and sports, the formation of interest in them, motivation and awareness of the possibilities of physical exercise, educational forms of physical education should be supplemented by extracurricular activities that enable a creative approach for teachers and help students in their organization and conduct.

In order to form the motivational and value attitude of students to physical education classes, increase the efficiency of extracurricular activities, it is recommended to use modern technologies of work organization, the choice of which for different groups of specialties was determined by their ability to develop qualities necessary for future professional activity.

For students of information-logical group of specialties – master classes, quests, intellectual clubs; for students of the communicative group – trainings, challenges, PR-campaigns; for students of the technical group – promotions, design, video presentations; for students of the creative group – flash mobs, cosplays, creative workshops; for

students of natural-agrarian group - quests, marathons, battle-festivals. To determine the feasibility of introducing modern technologies for organizing the activities of those involved in the system of physical education of students of different groups of specialties conducted a survey of participants in the educational process (teachers and students) and expert evaluation of specialists.

Conclusions. the results of expert evaluation prove the feasibility of introducing modern technologies for organizing the activities of those who are involved in the system of extracurricular physical education classes for students of different groups of specialties.

Key words: students, different groups of specialties, physical education, extracurricular activities, modern technologies.

Анотація

Результати численних досліджень свідчать, що за останні роки спостерігається істотне погіршення стану здоров'я і фізичної підготовленості студентської молоді. Вчені пов'язують це не лише з несприятливими соціально-економічними умовами життя і екологією, але і з недостатньою ефективністю діючої в закладах вищої освіти системи фізичного виховання. Недостатня ефективність фізичного виховання студентів, на думку дослідників, обумовлюється, зокрема, низьким рівнем мотивації студентів до занять фізичними вправами, зниженням кількості студентів, які займаються фізичною культурою і спортом у позанавчальний час. Така ситуація вимагає активного пошуку шляхів удосконалення існуючої в теперішній час в закладах вищої освіти системи фізичного виховання, впровадження сучасних засобів, методів, форм організації діяльності учасників освітнього процесу, здатних зацікавити студентів, залучити їх до регулярних занять фізичними вправами.

Гіпотеза дослідження полягала в тому, що використання сучасних технологій організації діяльності студентів в системі позанавчальних занять з фізичного виховання, з урахуванням вимог майбутньої професії, буде сприяти залученню їх до регулярних занять фізичними вправами та забезпечить більш якісну підготовку майбутніх фахівців до виконання ними своїх професійних обов'язків.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати використання сучасних технологій організації діяльності студентів різних груп спеціальностей в системі позанавчальних занять з фізичного виховання.

Матеріали та методи дослідження: аналіз, узагальнення та систематизація даних науково-методичної літератури; педагогічне спостереження, соціологічні (анкетування, опитування); метод експертної оцінки, методи математичної статистики. Дослідження проводилися на базі закладів вищої освіти міста Дніпра – ДНУ ім. О. Гончара, ПДАБА, ДУАН. У дослідженні взяли участь 60 викладачів кафедр фізичного виховання та 180 студентів різних груп спеціальностей.

Результати. Для підвищення значущості занять фізичною культурою і спортом, формування до них інтересу, мотивації та обізнаності про можливість занять фізичними вправами, навчальні форми занять з фізичного виховання необхідно доповнювати позанавчальними, які дають можливість здійснення творчого підходу для викладачів і залучення допомоги студентів в їх організації та проведенні. З метою формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до занять фізичною культурою, підвищення ефективності позанавчальних форм занять, запропоновано використовувати сучасні технології організації роботи, вибір яких для різних груп спеціальностей обумовлювався їх можливістю розвивати якості, необхідні в майбутній професійній діяльності. В дослідженні використана класифікація спеціальностей для побудови системи ППФП, запропонована Л.П. Пилипеєм. На основі проведених досліджень, з метою підвищення ефективності позанавчальних занять студентам інформаційно-логічної групи спеціальностей рекомендовано використовувати майстер-класи, квести, інтелектуальні клуби; для студентів комунікативної групи – тренінги, челленджи, PR-кампанії; для студентів технічної групи – акції, проектування, відеопрезентації; для студентів творчої групи – флешмоби, косплеї, творчі майстерні; для студентів природничо-аграрної групи – квести, марафони, батл-фести. Для визначення доцільності впровадження сучасних технологій організації діяльності тих, хто займається в системі фізичного виховання студентів різних груп спеціальностей проведено анкетування учасників освітнього процесу (викладачів і студентів) та експертне оцінювання фахівців.

Висновки. результати експертного оцінювання доводять доцільність впровадження сучасних технологій організації діяльності тих, хто займається в системі позанавчальних занять з фізичного виховання студентів різних груп спеціальностей.

Ключові слова: студенти, групи спеціальностей, фізичне виховання, поза навчальні заняття, сучасні технології.

Аннотация

Результаты многочисленных исследований свидетельствуют, что за последние годы наблюдается существенное ухудшение состояния здоровья и физической подготовленности студенческой молодежи. Ученые связывают это не только с неблагоприятными социально-экономическими условиями жизни и экологией, но и с недостаточной эффективностью действующей в заведениях высшего образования системы физического воспитания. Недостаточная эффективность физического воспитания студентов, по мнению исследователей, объясняется, в частности, низким уровнем мотивации студентов к занятиям физическими упражнениями, снижением количества студентов, занимающихся физической культурой и спортом во внеучебное время. Такая ситуация требует активного поиска путей совершенствования действующей в настоящее время в заведениях высшего образования системы физического воспитания, внедрения современных средств, методов, форм организации деятельности участников образовательного процесса, способных заинтересовать студентов, привлечь их к регулярным занятиям физическими упражнениями.

Гипотеза исследования состояла в том, что использование современных технологий организации деятельности студентов в системе внеучебных занятий по физическому воспитанию, с учетом требований будущей профессии, будет способствовать привлечению их к регулярным занятиям физическими упражнениями и обеспечит более качественную подготовку будущих специалистов к выполнению ими своих профессиональных обязанностей.

Цель исследования – теоретически обосновать использование современных технологий организации деятельности занимающихся в системе внеучебных занятий по физическому воспитанию для студентов разных групп специальностей.

Материалы и методы исследования: анализ, обобщение и систематизация данных научно-методической литературы; педагогическое наблюдение, социологические (анкетирование, опросы); метод экспертной оценки; методы математической статистики. Исследования проводились на базе высших учебных заведений города Днепра – ДНУ им. О. Гончара, ПГАСА, ДУАН. В исследовании приняли участие 60 преподавателей кафедр физического воспитания и 180 студентов различных групп специальностей.

Результаты. Для повышения значимости занятий физической культурой и спортом, формирования к ним интереса, мотивации и знаний о значимости занятий физическими упражнениями, учебные формы занятий по физическому воспитанию необходимо дополнять внеучебными, которые дают возможность осуществления творческого подхода для преподавателей и привлечения помощи студентов в их организации и проведении. С целью формирования мотивационно-ценностного отношения студентов к занятиям физической культурой, повышения эффективности внеучебных форм занятий, предложено использовать современные технологии организации работы, выбор которых для студентов различных групп специальностей обуславливался их возможностью развивать качества, необходимые в будущей профессиональной деятельности. В исследовании использована классификация специальностей Л.П.Пилипея. Студентам информационно-логической группы специальностей предложено использовать мастер-классы, квесты, интеллектуальные клубы; для студентов коммуникативной группы – тренинги, челлендж, PR-кампании; для студентов технической группы – акции, проектирование, видеопрезентации; для студентов творчески образной группы – флешмобы, косплея, творческие мастерские; для студентов естественно-аграрной группы – квесты, марафоны, батл-фестивали. Для определения целесообразности внедрения современных технологий организации деятельности тех, кто занимается в систему физического воспитания студентов разных групп специальностей проведено анкетирование участников образовательного процесса (преподавателей и студентов) и экспертная оценка специалистов.

Выводы. Результаты экспертной оценки свидетельствуют о целесообразности внедрения современных технологий организации деятельности занимающихся в систему внеучебных занятий по физическому воспитанию студентов разных групп специальностей.

Ключевые слова: студенты, группы специальностей, физическое воспитание, внеучебные занятия, современные технологии.

Вступ. Роки перебування в закладі вищої освіти – важливий етап формування особистості майбутнього спеціаліста. Велика роль у складній, багатоконпонентній системі професійної

підготовки фахівців належить фізичному вихованню. Фізичне виховання студентів – нерозривна складова частина вищої освіти, результат комплексного педагогічного впливу на особистість

майбутнього спеціаліста в процесі формування його професійних компетентностей [9,13,16].

Відомо, що регулярні заняття фізичними вправами у різноманітних формах є одним з важ-

ливих факторів в формуванні, зміцненні і збереженні здоров'я людини [2,11,17]. Науковими дослідженнями доведено, що систематичні заняття фізичними вправами підвищують нервово-психічну стійкість до емоційних стресів, підтримують розумову роботоздатність на оптимальному рівні, сприяють підвищенню опішності студентів [10,13,18].

Та, на жаль, як свідчать дані наукових досліджень [10,13,18], в останні роки значно скоротилась кількість учнівської та студентської молоді, які займаються фізичною культурою та спортом в позанавчальний час. Проте, обов'язкових занять фізичними вправами недостатньо для підвищення фізичного стану молоді [4,5,9]. До того ж, як свідчить практика організації процесу фізичного виховання студентської молоді, у теперішній час в багатьох закладах вищої освіти спостерігається зменшення кількості навчальних годин, виділених на навчальні заняття з фізичного виховання [7]. Така ситуація, на думку фахівців, є однією з причин погіршення здоров'я та зниження показників фізичної підготовленості студентської молоді. Вчені зауважують [2,10], що проблема покращення стану здоров'я студентської молоді з кожним роком стає все більш актуальною. Вирішення її має бути спрямоване на підвищення функціональних резервів організму й зміцнення здоров'я студентів через ефективну організацію різних форм занять фізичними вправами з урахуванням фізичних кондицій, стану здоров'я та вимог професійної діяльності до розвитку фізичних та психічних якостей майбутніх фахівців [11,16].

Тому, для підвищення значущості занять фізичною культурою і спортом, формування до них інтересу, мотивації та обізнаності про можливості занять фізичними вправами, навчальні форми занять з фізичного вихо-

вання необхідно доповнювати позанавчальними, які дають можливість здійснення творчого підходу для викладачів і залучення допомоги студентів в їх організації та проведенні [5]. В умовах реформування професійної освіти в Україні важливим завданням вищої школи стає створення такої системи підготовки кваліфікованих фахівців, яка б з одного боку забезпечувала б відповідність між рівнем його науково-теоретичної підготовки та профілем майбутньої професійної діяльності, а з іншого – потребувала постійного поповнення та оновлення професійних знань, самовдосконалення та самовиховання [7,10]. Як вважають науковці [11,13,16], для вирішення цих завдань, доцільно впроваджувати в систему фізичного виховання студентської молоді сучасні засоби, методи, форми організації діяльності учасників освітнього процесу, що забезпечить формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до занять фізичною культурою, буде сприяти підвищенню ефективності занять.

В останні роки, у зв'язку зі стрімким розвитком комп'ютерних технологій, все більшої популярності набувають сучасні технології залучення людей до участі у виконанні певної діяльності (флеш-моби, марафони, батл-фести майстер-класи, квести, інтелектуальні клуби; тренінги, челенджи, PR-кампанії, ін.) [1,3]. На думку фахівців у галузі педагогіки та психології, такі технології організації роботи, в силу своєї конструктивності, доступності і відносної простоти в застосуванні, можуть бути ефективним інструментом формування мотивації до навчальної діяльності, сприяють формуванню культури командної взаємодії, спілкування, самореалізації, розкриттю особистісного потенціалу [8,12,14].

На наш погляд, впровадження сучасних технологій організації

діяльності тих, хто займається в систему позанавчальних занять з фізичного виховання, буде сприяти підвищенню мотивації студентів до занять фізичною культурою, надасть їм можливість реалізувати свій творчий потенціал. При виборі тієї чи іншої технології організації діяльності студентів доцільно враховувати вимоги, які пред'являються до них майбутньою професійною діяльністю і, виходячи з цього, рекомендувати ті, які в найбільшій мірі можуть сприяти розвитку професійно значущих якостей.

Гіпотеза дослідження полягала в тому, що використання сучасних технологій організації діяльності студентів в системі позанавчальних занять з фізичного виховання, з урахуванням вимог майбутньої професії, буде сприяти залученню їх до регулярних занять фізичними вправами та забезпечить більш якісну підготовку майбутніх фахівців до виконання ними своїх професійних обов'язків.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати використання сучасних технологій організації діяльності студентів різних груп спеціальностей в системі позанавчальних занять з фізичного виховання.

Методи дослідження: аналіз, узагальнення та систематизація даних науково-методичної літератури; педагогічне спостереження, соціологічні (анкетування, опитування); метод експертної оцінки, методи математичної статистики.

Організація дослідження. Дослідження проводилися на базі закладів вищої освіти міста Дніпра – Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (ДНУ ім. О. Гончара), ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (ПДАБА), Дніпровського університету імені Альфреда Нобеля (ДУАН). У дослідженні взяли участь 60 викладачів кафедр фізичного виховання та 180

студентів різних груп спеціальностей.

Статистичний аналіз. Експериментальні дані оброблялися за допомогою методів математичної статистики (описова статистика).

Результати. В теорії і методиці фізичного виховання розроблено підходи, в яких пропонується об'єднувати спеціальності в групи, з урахуванням вимог майбутньої професійної діяльності. Використовуючи одну з таких класифікацій можна об'єднати всі представлені в ЗВО спеціальності в кілька груп і визначати зміст фізичного виховання не для кожної окремо взятої спеціальності, а для групи спеціальностей, які пред'являють схожі вимоги до дій, якостей і можливостей фахівця [4,5].

У нашій роботі ми скористалися класифікацією спеціальностей для побудови системи ППФП, запропонованої Л.П. Пилипеєм [15]. Дана класифікація розроблена на основі аналізу професійних вимог, що пред'являються до людини конкретними спеціальностями. Автор систематизував і згрупував окремі спеціальності в 6 груп: інформаційно-логічна; комунікативна; творчо-образна; технічна; екстремальна; природно-аграрна.

Кожен із закладів вищої світи, на базі яких ми проводили дослідження, здійснює підготовку фахівців за різними групами спеціальностей. В ДНУ ім. О.Гончара здійснюється підготовка фахівців з 79 спеціальностей в різних галузях знань. Розподіл спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у даному ЗВО відповідно до класифікації, запропонованої Л.П. Пилипеєм [15] показує, що в ДНУ ім. О. Гончара представлені 5 груп спеціальностей з 6 (інформаційно-логічна; комунікативна; творчо-образна; технічна; природно-аграрна).

ПДАБА є технічним ЗВО, що спеціалізується в підготовці фахівців для сфери будівництва і

архітектури за 19 спеціальностями. Спеціальності, за якими здійснюється освітній процес в даному ЗВО за класифікацією Л.П. Пилипея можуть бути об'єднані в 4 групи (інформаційно-логічна; творчо-образна; технічна; природно-аграрна).

ДУАН – приватний ЗВО, що спеціалізується в підготовці фахівців для сфери управління, бізнесу і права за 13 спеціальностями, які можуть бути об'єднані в 2 групи: (інформаційно-логічна і комунікативна).

Як свідчить аналіз науково-методичної літератури, [15] для кожної з даних груп професій характерні свої умови праці, психофізіологічні характеристики діяльності, що обумовлює специфічні вимоги до рівня розвитку професійно значущих якостей. Вибір засобів, методів фізичного виховання та форм організації діяльності тих, хто займається повинен здійснюватися з урахуванням цих вимог.

Для підвищення інтересу студентів до занять фізичними вправами у позанавчальний час, ми запропонували використовувати новітні, сучасні технології організації діяльності тих, хто займається, прояв яких в повсякденній життєдіяльності молоді, користується величезним попитом.

При виборі технологій організації діяльності студентів різних груп спеціальностей на позанавчальних заняттях з фізичного виховання, ми враховували вимоги, які пред'являються до студентів їх майбутньою професійною діяльністю.

Так, для студентів інформаційно-логічної групи спеціальностей ми запропонували такі технології організації роботи, як майстер-класи (наприклад, з ознайомлення з сучасними видами рухової активності, фітнесу, побудови індивідуальних програм тренувань тощо), інтелектуальні клуби (інформаційно-дозвільне співтовариство) та квести (пригодницькі

ігри, що вимагають активізації пізнавальних процесів, вирішення розумових завдань для просування по сюжету). Використання перелічених технологій організації діяльності на заняттях з фізичного виховання буде сприяти не лише розвитку фізичних якостей, але й розвитку уваги, логічного та аналітичного мислення, пам'яті, емоційної стійкості, цілеспрямованості, дисциплінованості, ініціативності, самостійності, наполегливості, витримки, стійкості, самовладання, які необхідні фахівцям даної групи.

Студентам комунікативної групи спеціальностей запропонували використовувати челленджі (виклик; бажання подолати себе та отримати позитивну оцінку від оточуючих), піар-кампаній (побудова соціальних зв'язків, командна робота, збір інформації та громадської думки з метою розробки варіантів вирішення проблем), тренінги (силовий, функціональний, ігровий, інтерв'яльний, фітнес-тренінг тощо), що повинно, окрім підвищення показників фізичної підготовленості сприяти розвитку творчого мислення, креативності, комунікативності, колективізму, урівноваженості, активності, ініціативності, уміння висловлювати свої думки, які, на думку фахівців [15], є професійно значущими якостями для представників цієї групи спеціальностей.

Для технічної групи спеціальностей можна запропонувати такі технології організації роботи на позанавчальних заняттях з фізичного виховання: соціальна акція (інтеграція різних видів діяльності по залученню молоді до систематичних занять фізичними вправами), проектування (прикладні, соціальні, навчально-дослідні, інформаційні, ігрові, рольові проекти), відеопрезентація (створення відеопрезентацій за певною тематикою з чітко окресленою послідовністю їх створення). Перелічені технології повинні спри-

Таблиця 1

**Сучасні технології організації діяльності студентів різних груп спеціальностей
в системі поза навчальних занять з фізичного виховання**

Інформаційно-логічна	Комунікативна	Творчо-образна	Технічна	Природничо-аграрна
Майстер-клас (воркшоп), інтелектуальний клуб, квест	Челлендж PR-кампанія, тренінг	Флешмоб, косплей, творча майстерня	Акція, проектування, відеопрезентація	Квест, «марафон», батл-фест

яти розвитку спостережливості; здатності до швидкого переключення, розподілу, концентрації, уваги; емоційної стійкості, оперативного мислення, довготривалої та оперативної пам'яті, дисциплінованості, цілеспрямованості, виконавчої дисципліни, самостійності, відповідальності, самовладання, наполегливості, які необхідні для якісного виконання професійних обов'язків студентам даної групи.

Студенти творчо-образної групи спеціальностей можуть брати участь у таких формах організації діяльності з фізичного виховання, як: флешмоб (заздалегідь спланована масова акція з використанням танцювальних рухів, імітаційних, загально розвивальних вправ), косплей (костюмовані вистави різних видів спорту, підкреслення їх відмінних рис, спортивні змагання різних персонажів тощо), творча майстерня (поєднання творчої та дослідницької діяльності – дослідно-практичні роботи, конструювання, дизайнерські розробки тощо). Впровадження таких технологій організації роботи в систему поза навчальних занять з фізичного виховання буде сприяти підвищенню не лише фізичних кондицій, але й розвитку спостережливості, всіх параметрів уваги, короткочасної і довготривалої пам'яті, словесної та емоційної стійкості, логічного та творчого мислення, креативності, комунікативності, психоемоційної урівноваженості, активності, що повинно сприяти успішній професійній діяльності

в майбутньому.

Студентам природничо-аграрної групи спеціальностей можна рекомендувати використання квестів, «марафонів» (тривале багатоступінчате змагання з виконанням певної послідовності завдань і звіти про їх виконання з використанням засобів масової комунікації), батл-фестів (використання різних локацій, де проводяться змагання, шоу-програми тощо). Перелічені технології організації діяльності тих, хто займається сприятимуть розвитку відчуття часу, простору, спостережливості, обсягу розподілу, перемикання уваги, оперативного мислення, довготривалої уваги, наполегливості, витримки, які є необхідними в професіях даної групи (табл.1).

Для визначення ставлення учасників освітнього процесу до використання запропонованих форм організації занять фізичними вправами нами було проведено опитування 180 студентів і 60 викладачів кафедр фізичного виховання.

Як свідчать результати опитування, більшість студентів (65,5%) зацікавлені у використанні запропонованих форм організації занять з фізичного виховання. 53,8% студентів вважають, що використання даних форм підвищить інтерес до занять фізичною культурою в позанавчальний час. 68,8% відзначають, що такі заняття можуть сприяти не тільки підвищенню рухової активності, а й активізації розумової діяльності. 66,1% студентів вважають, що

участь у таких видах діяльності сприятиме розвитку творчих здібностей, креативного мислення, ініціативи; 70,5% – формуванню навичок комунікації; 62,7% – розвитку логічного мислення; 52,2% – розвитку пам'яті; 56,1% – уваги.

Більшість викладачів (71,6%) також вважають, що використання сучасних технологій сприятиме стимуляції інтересу студентів до занять фізичними вправами, підвищенню відвідуваності ними занять у позанавчальний час. 70,0% відзначають, що перевагою даних технологій організації діяльності тих, хто займаються, є можливість комплексного вирішення завдань фізичного виховання: розвиток фізичних і психічних якостей, необхідних у професійній діяльності; формування знань в галузі фізичної культури, навичок їх практичного використання, формування навичок комунікації.

Серед труднощів, які можуть виникнути при впровадженні даних технологій у процес фізичного виховання студентів, 86,6% викладачів відзначають недоліки матеріально-технічного забезпечення; 53,3% – організаційні труднощі; 68,3% – недоліки науково-методичного забезпечення та складності в розробці змісту таких занять.

Для підтвердження наших припущень щодо можливостей підвищення ефективності позанавчальних занять з фізичного виховання студентів, залучення більшої кількості студентів до участі в них, нами було проведе-

но експертне опитування фахівців галузі фізичної культури та спорту, для чого було сформовано дві групи експертів для порівняння думок фахівців, які працюють на практичних кафедрах закладів вищої освіти та на теоретичних кафедрах фізкультурного ЗВО. У першу групу увійшли 11 кандидатів наук, доцентів, які є членами кафедр фізичного виховання та спорту ДНУ ім. О. Гончара, ПДА-БА та ДУАН, у другу групу – 11 докторів наук, професорів та кандидатів наук, доцентів, які працюють на кафедрах теорії і методики фізичного виховання, теорії та методики спортивної підготовки Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Розрахунок коефіцієнта конкордації W , який відображає узгодженість думок експертів, дорівнює у першій групі 0,69; у другій – 0,72, що є достатнім для експертної оцінки групи питань. Таким чином, результати експертного оцінювання доводять доцільність впровадження сучасних технологій організації діяльності тих, хто займається в систему позанавчальних занять з фізичного виховання студентів різних груп спеціальностей.

Дискусія. З огляду на кризовий стан економіки, культури, освіти, медицини, фізичне виховання та спорт залишаються одним з небагатьох напрямів життєдіяльності ЗВО, за якими можна реально здійснювати як виховну роботу, так і управління здоров'ям студентів [2,9,7,13].

Тим часом, як відзначає низка дослідників [10,16,18], у даний час спостерігається зниження інтересу студентів до занять фізичною культурою та спортом. В останні десятиліття традиційно недооцінюється, а часто активно нівелюється, в тому числі і викладачами фізичного виховання, виняткова, в порівнянні з іншими дисциплінами, роль фізичної культури у формуванні особистості та професійного здоров'я

людини. Причини такої ситуації багато фахівців бачать в недостатній ефективності діючої системи фізичного виховання студентів.

Система фізичного виховання закладів вищої освіти на сьогоднішній день потребує впровадження сучасних видів рухової активності, методів організації діяльності тих, хто займаються і нових підходів до побудови занять з фізичної культури.

Для залучення студентів до занять фізичною культурою в позанавчальний час, підвищення інтересу до них, доцільно використовувати новітні, сучасні форми організації занять, які користуються попитом серед студентської молоді.

Широкий спектр сучасних технологій організації діяльності тих, хто займаються, які використовуються в даний час в різних галузях педагогіки і, зокрема, у фізичному вихованні, надає можливість обирати та рекомендувати до практичного використання в системі позанавчальних занять ті з них, які дозволяють розвинути необхідні професійні якості студентам різних груп спеціальностей. Перевагою використання даних технологій у фізичному вихованні є можливість комплексного вирішення завдань фізичного виховання та розвитку особистісних властивостей і якостей, необхідних в тому чи іншому виді професійної діяльності.

Для формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до занять фізичною культурою, підвищення ефективності позанавчальних форм занять, ми рекомендували використовувати сучасні технології організації роботи, вибір яких для різних груп спеціальностей обумовлювався їх можливістю розвивати якості, необхідні в майбутній професійній діяльності. Для студентів інформаційно-логічної групи спеціальностей – майстер-класи, квести, інтелектуальні клуби; для студентів комунікативної групи – тре-

нінги, челленджи, PR-кампанії; для студентів технічної групи – акції, проектування, відеопрезентації; для студентів творчо-образної групи – флешмоби, косплеї, творчі майстерні; для студентів природничо-аграрної групи – квести, марафони, батл-фести.

Учасники освітнього процесу, як студенти, так і викладачі високо оцінюють перспективи впровадження даних форм організації занять з фізичного виховання, вважаючи, що їх використання підвищить його ефективність. У той же час, викладачі відзначають, що для забезпечення можливості якісного використання запропонованих форм роботи в системі позанавчальних занять, необхідно вдосконалити матеріально-технічну базу, підвищити рівень науково-методичного забезпечення, підготувати науково-педагогічних працівників до впровадження новітніх технологій організації діяльності тих, хто займається в процес фізичного виховання.

Висновки. 1. Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що в останні роки значно скоротилась кількість учнівської та студентської молоді, які займаються фізичною культурою та спортом в позанавчальний час. Така ситуація вимагає пошуку новітніх ефективних технологій залучення студентської молоді до занять фізичною культурою.

2. У ході проведеного дослідження обґрунтовано використання сучасних технологій організації діяльності тих, хто займається (майстер-класів, квестів, інтелектуальних клубів; тренінгів, челленджів, PR-кампаній; акцій, проектувань, відеопрезентацій; флешмобів, косплеїв, творчих майстерень; марафонів, батл-фестів) для студентів різних груп спеціальностей в системі позанавчальних занять з фізичного виховання.

3. Доцільність упровадження сучасних технологій організації діяльності студентів різних груп спеціальностей в систему поза-

навчальних занять з фізичного виховання підтверджують думки двох груп експертів – теоретиків та практиків, які мають достатній ступінь узгодженості.

Фінансування. Наукова робота не має спеціального фінансування та виконана у відповідності до тематичного плану наукових

досліджень Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту на 2016-2020 рр. у межах теми «Науково-теоретичні засади вдосконалення процесу фізичного виховання різних груп населення» (номер державної реєстрації 0116U003010).

Вдячності.

Висловлюємо

вдячність керівництву та науково-педагогічним працівникам кафедр фізичного виховання ДНУ ім.О.Гончара, ПДАБА, ДУАН за можливість проведення досліджень.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Ильницкая А. С. Образовательный компонент интернет-технологий как стимулирующий фактор к занятиям физической культурой. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка. 2013. Т. 3. С. 33–38.
2. Ковтун А., Степанова І., Решетілова В., Амір Сабєр Намза. Вплив секційних занять на психо-емоційний стан студентів з інвалідністю. Спортивний вісник Придніпров'я. 2020. № 1. С.248-255.
3. Косплеј [Електронний ресурс]. Режим доступа <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%BB%D0%B5%D0%B9>
4. Кошелева О., Татарченко Л., Рузанов В. Особливості теоретичної підготовки студентів різних груп спеціальностей в системі фізичного виховання. Спортивний вісник Придніпров'я. 2019. № 4. С.129-140.
5. Кошелева О., Татарченко Л., Рузанов В., Максимов А. Моделювання рухової активності студентів різних груп спеціальностей. Спортивний вісник Придніпров'я. 2020. № 1. С.256-267.
6. Круцевич Т., Пангелова Н. Сучасні тенденції щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах. Спортивний вісник Придніпров'я. 2016. №3. С. 109-114.
7. Круцевич Т., Малахова Ж. Проблеми реформувань у системі фізичного виховання закладів вищої освіти. Спортивний. 2020. № 1. С. 268-277.
8. Мак Гонигал Д. Реальность под вопросом: Почему игры делают нас лучше и как они могут изменить мир. М.: Манн, Иванов и Фарбер, 2018. 384 с.
9. Москаленко Н.В., Пічурін В.В. Зміст психофізичної підготовки у фізичному вихованні студентів спеціальності «Організація перевезень і управління на залізничному транспорті». Спортивний вісник Придніпров'я. 2018. №1. С. 197-202.
10. Москаленко Н.В., Сидорчук Т.В. Инновационные технологии теоретической подготовки в системе физического воспитания. Олимпийский спорт и спорт для всех: материалы XIX Международного научного конгресса, 6-9 октября 2015г., г. Ереван. С. 364-367.

References

1. P'nickaya A.S. Obrazovatel'nyj komponent internet-tehnologij kak stimuliruyushchij faktor k zanyatiyam fizicheskoy kulturoj. Visnik CHernigivs'kogo derzhavnogo pedagogichnogo universitetu im. T.G. Shevchenka. 2013. T. 3. S. 33-38.
2. Kovtun A., Stepanova I., Reshetilova V., Amir Saber Hamza, Vpliv sekcijnih zanyat' na psihoemocijnij stan studentiv z invalidnistyu. Sportivnij visnik Pridniprov'ya. 2020. № 1. S.248-255.
3. Kosplej [Elektronnyj resurs]. Rezhim dostupa <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%BB%D0%B5%D0%B9>.
4. Kosheleva O., Tatarchenko L., Ruzanov V. Osoblyvosti teoertychnoi pidhotovky studentiv riznykh hrup spetsialnosti v systemi fizychnoho vykhovannia. Sportyvnyi visnyk Prydniprov'ia. 2019. № 4. S.129-140.
5. Kosheleva O., Tatarchenko L., Ruzanov V., Maksymov A. Modeliuvannia rukhovoї aktyvnosti studentiv riznykh hrup spetsialnosti. Sportyvnyi visnyk Prydniprov'ia. 2020. № 1. S.256-267.
6. Krutsevych T., Panhelova N. Suchasni tendentsii shchodo orhanizatsii fizychnoho vykhovannia u vyshchych navchalnykh zakladakh. Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. 2016. №3. S. 109-114.
7. Krutsevych T., Malakhova Zh. Problemy reformuvan u systemi fizychnoho vykhovannia zakladiv vyshchoї osvity. Sportyvnyi. 2020. № 1. S. 268-277.
8. Mak Honyhal D. Realnost pod voprosom: Pochemu yhry delaiut nas luchshe y kak ony mohut yzmenyt myr. M.: Mann, Yvanov y Farber, 2018. 384 s.
9. Moskalenko N.V., Pichurin V.V. Zmist psykhofizychnoi pidhotovky u fizychnomu vykhovanni studentiv spetsialnosti «Orhanizatsiia perevezen i upravlinnia na zaliznychnomu transporti». Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. 2018. № 1. S. 197-202.
10. Moskalenko N.V., Sydorчук T.V. Ynnovatsionnye tekhnolohyy teoretycheskoї podhotovky v systeme fizycheskoho vospytanyia. Olympyskyi sport y sport dlia vsekh: materyaly KhIKh Mezhdunarodnogo nauchnogo konhressa, 6-9 oktiabريا 2015h., h. Erevan. S. 364-367.

11. Москаленко Н.В., Сидорчук Т.В. Информационные технологии в физическом воспитании студентов. Инновационные технологии в физическом воспитании, спорте и физической реабилитации: материалы I Международной научно-практической (очно-заочной) конференции. Т. II. Орехово-Зуево: МГОГИ, 2015. С. 59-65.
12. Новосёлова О.В., Курбанова Э.Д. Challenges как инструмент международной массовой коммуникации. Научный альманах. 2017. Т.6, №1(32). С. 284-287. DOI:10.17117/na.2017.06.01.284
13. Петренко І.Г., Гончар В.І. Аналіз напрямів модернізації фізичного виховання студентів ВНЗ. Молодий вчений. Серія «Фізичне виховання та спорт». 2015. № 2 (17). С. 497-500.
14. Петренко М.С. Видеочеллендж и видеоблоги как инструменты манипуляции. Материалы Международной научно-практической конференции «Современное коммуникационное пространство: анализ состояния и тенденции развития», Новосибирск, 26-28 апреля 2017. В 2-х частях. Под редакцией И.В. Архиповой: Сборник НГПУ. 2017.Т. 1. С. 189-194
15. Пилипей Л.П. Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вищих навчальних закладів: дис. ... доктора наук з фіз. вих.. і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». К., 2010. 513 с.
16. Сидорчук Т.В. Використання інноваційних технологій зміцнення здоров'я студенток у навчальному процесі вищих навчальних закладів. Спортивна медицина. 2014. № 1. С. 75-79.
17. Сичова Т.В. Інноваційні технології зміцнення здоров'я студенток в процесі фізичного виховання: дис. ... канд. наук з фіз. вих. та спорту : 24.00.02; Дніпропетр. держ. ін.-т фіз. культури і спорту. Д., 2012. 290 с.
18. Степанова І.В. Умови реалізації психотехнічних ігор в процесі фізичного виховання студентів-гірників для їх готовності до професійної діяльності. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017. № 1. С. 227-230.
11. Moskalenko N.V., Sydorчук T.V. Ynformatsyonnye tekhnolohyy v fyzycheskom vospytanyu studentov. Ynnovatsyonnye tekhnolohyy v fyzycheskom vospytanyu, sporte y fyzycheskoi reabylytatsyy: materyaly I Mezhdunarodnoi nauchno-praktycheskoi (ochno-zaochnoi) konferentsyy. T. II. Orekhovo-Zuevo: MHOHY, 2015. S. 59-65.
12. Novosëlova O.V., Kurbanova Э.D. Challenges kak ynstrument mezhdunarodnoi massovoi kommunykatsyy. Nauchnyi almanakh. 2017. T.6, №1(32). S. 284-287. DOI:10.17117/na.2017.06.01.284
13. Petrenko I.H., Honchar V.I. Analiz napriamiv modernizatsii fizychnoho vykhovannia studentiv VNZ. Molodyi vchenyi. Serii «Fizychno vykhovannia ta sport». 2015. № 2 (17). S. 497-500.
14. Petrenko M.S. Vydeochellendzh y vydeoblohy kak ynstrumenty manipuliatsyy. Materyaly Mezhdunarodnoi nauchno-praktycheskoi konferentsyy «Sovremennoe kommunykatsyonnoe prostranstvo: analiz sostoiانيا y tendentsyy razvytyia», Novosybyrsk, 26-28 aprelia 2017. V 2-kh chastiakh. Pod redaktsyei Y.V. Arkhypovoi: Sbornyk NHPU. 2017.T. 1. S. 189-194.
15. Pylypei L.P. Teoretyko-metodychni osnovy profesiino-prykladnoi fizychnoi pidhotovky studentiv vyshchых navchalnykh zakladiv: dys. ... doktora nauk z fiz. vykh.. i sportu : spets. 24.00.02 «Fizychna kultura, fizychno vykhovannia rизnykh hrup naselennia». K., 2010. 513 s.
16. Sydorчук T.V. Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii zmitsnennia zdorovia studentok u navchalnomu protsesi vyshchых navchalnykh zakladiv. Sportyvna medytsyna. 2014. №1. S. 75-79.
17. Sychova T.V. Innovatsiini tekhnolohii zmitsnennia zdorov`ia studentok v protsesi fizychnoho vykhovannia: dys. ... kand. nauk z fiz. vykh. ta sportu : 24.00.02; Dnipropetr. derzh. in.-t fiz. kultury i sportu. D., 2012. 290 s.
18. Stepanova I.V. Umovy realizatsii psykhotekhnichnykh ihor v protsesi fizychnoho vykhovannia studentiv-hirnykiv dlia yikh hotovnosti do profesiinoi diialnosti. Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. 2017. №1. S. 227-230.

Москаленко Наталія

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
вул. Набережна Перемоги, 10, Дніпро, 49094, Україна
e-mail: moskalenkonatali2016@gmail.com

Кошелева Олена

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
вул. Набережна Перемоги, 10, Дніпро, 49094, Україна

Рузанов Віктор

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
вул. Набережна Перемоги, 10, Дніпро, 49094, Україна

Решетилова Валерія

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
вул. Набережна Перемоги, 10, Дніпро, 49094, Україна

Михайленко Юлія

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
вул. Набережна Перемоги, 10, Дніпро, 49094, Україна